# הִלְכוֹת חַל הַמּוֹעֵד סִימָן תקמו

וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה סְעוּדַת (ג) [ג] אֲרוּסִין (ג) הָאֲרוּס בְּבֵית אֲרוּסְתּוֹ (ד) בְּשָׁעַת אֲרוּסִין. [ג]וּמֻתָּר לַעֲשׂוֹת (ה) רְקוּדִין וּמְחוֹלוֹת. וְלַעֲשׂוֹת סְעוּדַת הָאֲרוּס עִם מְרֵעָיו שֶׁלֹּא בְּבֵית אֲרוּסְתּוֹ, וְכֵן לְסַעֵד הָאֲרוּס בְּבֵית אֲרוּסְתּוֹ שֶׁלֹּא בְּשָׁעַת אֲרוּסִין, (ו) מֻתָּר: **ב** (ז) [ד]מֻתָּר לְהַחֲזִיר גְּרוּשָׁתּוֹ מִן (ח) הַנְּשׂוּאִין: **ג** [ה]הַכֹּל מֻתָּרִים לִשְׂא (ז) (ט) בְּעָרְב הָרֶגֶל (י) [ו]וְלַעֲשׂוֹת סְעוּדָה בָּרֶגֶל, בֵּין בְּתוּלוֹת בֵּין אַלְמָנוֹת: **ד** (יא) [ז]מֻתָּר לַעֲשׂוֹת סְעוּדַת בְּרִית (ה) מִילָה, וְכֵן סְעוּדַת פִּדְיוֹן

ג הָרִיב"ש בִּתְשׁוּבוֹת (סי' רס). **ד** שָׁם בְּמִשְׁנָה ח'. (ע"ב). **ה** בְּרַיְיתָא שָׁם דְּעִקַּר שִׁמְחָה דִּנְשׂוּאִין בְּיוֹם רִאשׁוֹן הוּא. **ו** הָרַשְׁבָּ"א בִּתְשׁוּבָה (הור"ד בבית יוסף ד"ה והרשב"א). **ז** הַתּוֹסָפוֹת שָׁם (ח: ד"ה מפני ביטול).

## שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

כֵּן נִרְאֶה לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי). אֲבָל סְתָם כְּתִיבָה לְצָרְךָ הָרַבִּים מֻתָּר כו'. אֲפִלּוּ כְּשֶׁכּוֹתֵב עַל יְדֵי סוֹפֵר מֻתָּר מִשּׁוּם שֶׁכָּתְבָתִי כו', וְאַף עַל פִּי שֶׁלֹּא הִתִּירוּ שָׁנוּי מִמַּעֲט בִּתְפִירָה כְּדִתְנַן (ח:) וְהָאָמֵן מַכְלִיב, מִשּׁוּם שֶׁהֵיא הַשָּׁנוּי נָכֹר בַּמְּלָאכָה עַצְמָהּ, מִכָּל מָקוֹם בְּמִלְאכֶת הַכְּתִיבָה שְׁכִיחָא טְפֵי וּרְגִילִי בָּהּ אִינָשֵׁי טְפֵי מִתְּפִירָה, וּכְשָׁנוּי מוּעָט סָגֵי, עַיֵּן שָׁם. וּבְבִרְכֵי יוֹסֵף (סק"ב) כָּתַב יְדִ מֵהָרַ"י הַלֵּוִי מִמַּרַ"ש שֶׁהָיָה קָרוֹב וְשׁוֹאֵל שְׁאֵלוֹת מִן הַשָּׁמַיִם וּמְשִׁיבִים לוֹ, וְשָׁאַל אִם מֻתָּר לִכְתֹּב פְּרוּשׁ וּפְסַק הֲלָכָה בְּחֹל הַמּוֹעֵד, וְהֶשִׁיבוּ לוֹ אוֹהֵב ה' שַׁעֲרֵי צִיּוֹן הַמַּצְנִיעִים בְּהֲלָכָה שֶׁמְּחַדְּשִׁין חִדּוּשׁ בְּהֲלָכָה וּמַעֲמִידִים אוֹתָם עַל בּוּרְיָהּ, אוֹתָם שְׁעָרִים נֶאֱהָבִים יוֹתֵר מִכָּל מִשְׁנָיוֹת יַעֲקֹב, וְכָל אוֹתָם הַחוֹשְׁבִים מַחֲשָׁבוֹת וּסְבָרוֹת בְּהֲלָכָה חֲמוּדָה וּבְפוֹסְקִים הַחֲמוּרִים, אָהוּב וְנֶחְמָד לְפָנַי הַפָּלַךְ הָעֶלְיוֹן, וְאִם עַל אֲבֹדַת כָּפָךְ הַפֵּר מְלָאכָה בְּחֹל הַמּוֹעֵד, כָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁיֵּשׁ לְחוּשׁ עַל אֲבֹדַת הַמִּדְרָגְלִיּוֹת הַיְקָרוֹת שֶׁהֵם סְבָרוֹת וּמַחֲשָׁבוֹת הַתּוֹרָה הַיְקָרָה שֶׁיֵּשׁ לְכָתְבָם שֶׁלֹּא יִשְׁתַּכְּחוּ וְיֹאבְדוּ, וְכָל הַכּוֹתֵב אוֹתוֹ מְקַבֵּל שָׂכָר עֲלֵיהֶם, זֶה פָּרַשְׁתִּי לִי וְשָׁמוּ בְּפִי אֱמֶת. וְנִרְאֶה שֶׁאִגֶּרֶת שֶׁהָצָּעַת שֶׁל אָדָם שֶׁאֵין בָּהֶם דָּבָר הָאָבֵד, אָסוּר לִכְתֹּב אַף עַל יְדֵי שִׁנּוּי. וְכָל אִגְּרוֹת שֶׁל שָׁלוֹם שֶׁשּׁוֹאֵל בִּשְׁלוֹם חֲבֵרוֹ אוֹ מְכַשֵּׁר לוֹ שְׁלוּמוֹ הֲרֵי הוּא מִשְּׁמְחוֹ, וּבַעֲבוּר אוֹתָהּ שִׂמְחָה הִתִּירוּ לִכְתֹּב אִגְּרוֹת הָרְשׁוּת וּפְרָשׁוּ כִּי הֵם אִגְּרוֹת שֶׁל שָׁלוֹם. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ:

## בְּאֵר הֵיטֵב

לְשַׁדּוּךְ בְּחוֹל הַמּוֹעֵד כַּנָּהוּג בֵּינֵינוּ, אֲבָל הַסְּעוּדָה שֶׁרְגִילִין לַעֲשׂוֹת אַחַר כְּתִיבַת הַתְּנָאִים, אָסוּר לַעֲשׂוֹת בְּחֹל הַמּוֹעֵד, וְכָל שֶׁכֵּן בְּרֶגֶל כְּשֶׁהוּא סוֹעֵד עִם הַכַּלָּה בְּפַעַם רִאשׁוֹנָה אַחַר כְּתִיבַת הַתְּנָאִים שָׁלְנוּ. ט"ז (סק"ב): (ג) **אֲרוּסִין.** וְכֹתַב ט"ז (סק"ג): וְנִרְאֶה דְּכָל שֶׁכֵּן סְעוּדַת נִשּׂוּאִין הָרִאשׁוֹנָה, דְּהֵיְינוּ שֶׁנָּשָׂא עֶרֶב הָרֶגֶל וְלֹא אָכְלוּ שׁוּם סְעוּדָה עַד הָרֶגֶל דְּאָסוּר, וְכֵן מוּכָח לְהַדְיָא בְּרִיב"ש (סי' רס) שֶׁמֵּבִיא בֵּית יוֹסֵף (ד"ה כתב הרמב"ם). עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְעַיֵּן סָעִיף ג' וּבְמַגֵּן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ד': **ג (ז) בְּעָרְב.** דַּוְקָא בְּשַׁחֲרִית, וְלֹא בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה. מַהֲרִימַ"ט בְּחִדּוּשֵׁי כְּתֻבּוֹת (ד"ה אמר) עַל הָרִי"ף. וּבְכֶנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה"ט) כָּתַב דְּהָעוֹלֶם נוֹהֲגִין לֵישֵׁב אִשָּׁה בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב אֲפִלּוּ בְּעֶרֶב סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה. וְהַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק"ד) כָּתַב דִּבְמִדְיָנָתֵנוּ נוֹהֲגִין לֵישֵׁב עֶרֶב שַׁבָּת סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה, אֲבָל בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב לֹא נָהֲגוּ לֵישֵׁב כְּלָל, עַיֵּן שָׁם הַטַּעַם, וְלִכְאוֹרָה אֵין לְשׁוֹנוֹת הַמַּחֲבָרִים ד' (ה) **מִילָה.** אֲפִלּוּ מִילָה שֶׁלֹּא בִּזְמַנּוֹ מֻתָּר לַעֲשׂוֹת סְעוּדָה בְּחוֹל הַמּוֹעֵד, וְהוּא הַדִּין בְּפִדְיוֹן הַבֵּן אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא בִּזְמַנּוֹ, דְּלֹא חֲשִׁיבִי שִׂמְחָה אֶלָּא סְעוּדַת נִשּׂוּאִין לְבַד. וְדַוְקָא

**א [ג] אֲרוּסִין.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּמִשְׁבְּצוֹת זָהָב (סק"ג) שֶׁכָּתַב דִּלְפִי זֶה צָרִיךְ לְפָרֵשׁ לְקַמָּן בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ סָעִיף ג' הַיְינוּ סְעֻדָּה שְׁנִיָּה כו', עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּאֵבֶן הָעֵזֶר סִימָן ס"ד בְּחֶלְקַת מְחוֹקֵק וּבֵית שְׁמוּאֵל שָׁם סָעִיף קָטָן ד' בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ"א (הור"ד בבית יוסף ד"ה והרשב"א) וְהָרִיטְבָּ"א (יט. ד"ה לחד) בְּזֶה, וְעַיֵּן שָׁם בְּסֵפֶר בֵּית מֵאִיר סִימָן ס"ב וְסִימָן ס"ד:

## מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שֶׁמֻּתָּר לְהַחֲזִירָהּ וּלְכָנְסָהּ, (יא) וַאֲפִלּוּ לְאָרֵס אוֹתָהּ בִּלְבַד וְלַעֲשׂוֹת סְעוּדָה גַּם כֵּן אָסוּר, דְּכֵיוָן דִּלֹא נְשָׂאָהּ מֵעוֹלָם הִיא עַתָּה חֲדָשָׁה לוֹ וְאֵיכָא שִׂמְחָה: **ג (ט) בָּעָרְב הָרֶגֶל.** הָאַחֲרוֹנִים כָּתְבוּ דְּיֵשׁ לְהַזְהִיר לְכַתְּחִלָּה לַעֲשׂוֹת הַנִּשּׂוּאִין בְּשַׁחֲרִית כְּדֵי שֶׁיִּהֶא יָכוֹל לִשְׁמֹחַ עִמָּהּ יוֹם אֶחָד קֹדֶם הָרֶגֶל, וְגַם שֶׁיִּהֶא יָכוֹל לַעֲשׂוֹת סְעוּדָה רִאשׁוֹנָה בְּחֹל. וְאִם מֵאֵיזֶה סִבָּה נִתְאַחֵר וְהוּא שַׁעַת הַדְּחָק, (יב) מַתִּיר הָאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ד) לִשָּׂא אֲפִלּוּ סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה. וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד) שֶׁכָּתַב דִּבְמִדְינוֹתֵינוּ הַמִּנְהָג שֶׁלֹּא לִשָּׂא כְּלָל בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב, (יג) אֲכָל אִם יֵשׁ צָרֵךְ גָּדוֹל בַּדָּבָר אֵין לְהַחְמִיר: (י) **וְלַעֲשׂוֹת סְעוּדָה בָּרֶגֶל.** שֶׁאֵין עִקַּר הַשִּׂמְחָה אֶלָּא תְּחִלַּת הַנִּשּׂוּאִין, וְאַף עַל פִּי שֶׁמִּשְׂמְחִין בִּסְעוּדַת הַנִּשּׂוּאִין כָּל שִׁבְעָה, שָׁרִי. וּמִשְׁמַע דַּאֲפִלּוּ בַּלַּיְלָה (יד) שָׁרִי לַעֲשׂוֹת סְעוּדָה דְּהוּא יוֹם אַחֵר, וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (שם) דְּדַעְתּוֹ דְּהַלַּיְלָה נִגְרָר אַחַר הַיּוֹם וְאָסוּר לַעֲשׂוֹת סְעוּדָה הָרִאשׁוֹנָה (טו) בַּלַּיְלָה, וְכָתַב דְּמִטַּעַם זֶה נָהֲגוּ לַעֲשׂוֹת סְעוּדָה הַדְּחָק, אָכֵן בְּשַׁעַת הַדְּחָק (טז) כָּתַב הָאֲלִיָּה רַבָּה (שם) וְהַמּוֹר וּקְצִיעָה דְּמֻתָּר לְשָׂא עֶרֶב הָרֶגֶל וְלַעֲשׂוֹת סְעוּדָה בַּלַּיְלָה: **ד (יא) מֻתָּר לַעֲשׂוֹת וְכוּ'.** וְאֵין נָפְקָא מִנָּהּ בֵּין הָיוּ בִּזְמַנָּן וּבֵין שֶׁלֹּא בִּזְמַנָּן, דְּלֹא חֲשִׁיבִי שִׂמְחָה אֶלָּא סְעוּדַת נִשּׂוּאִין וְאֲרוּסִין

## שַׁעַר הַצִּיּוּן

**(ד)** אֲלִיָּה רַבָּה (סק"ג) וּמוֹר וּקְצִיעָה, וְכֵן בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ב) מְפֻקָּפָק עַל דִּבְרֵי הַט"ז (סק"ב): **(ה)** מַאֲמַר מָרְדְּכַי (שם) דְּבָזֶה אֵין לְהַחְמִיר. **וַאֲפִלּוּ בִּסְעוּדָה גְּמוּרָה הוּא דְּוַקָא כְּשֶׁעוֹשֶׂה בְּשַׁעַת הַתְּנָאִים, אֲבָל שֶׁלֹּא בְּשַׁעַת מַעֲשֶׂה אֵין לְהַחְמִיר כְּלָל,** וְדִלֹא כְּט"ז (שם) שֶׁהִפְלִיג לְהַחְמִיר בָּזֶה: **(ו)** מְגַן אַבְרָהָם (סק"ב) וְאֲלִיָּה רַבָּה (שם), וְכֵן מַשְׁמַע מַהֲגָהַ"א, וְדִלֹא כְּט"ז (סק"ג): **(ז)** ט"ז (שם): **(ח) דָּזֶה אֲפִלּוּ בְּנִשּׂוּאִין שָׁרִי, וּכְדִלְקַמִּיהּ בְּסָעִיף ג':** **ב (ט)** כֵּן כָּתַב בְּפִתְחֵי עוֹלָם (סק"ד) בְּשֵׁם הָאֲשֶׁל אַבְרָהָם (סק"ה) וּבְשֵׁם תְּשׁוּבוֹת כְּתַב סוֹפֵר (סי' עט) דְּהַמַּקֵּל בָּזֶה אֵין מְזַחְיחִין אוֹתוֹ, וּבָאֶמֶת הַמִּשְׁנָה (ח:) סְתָמָא קָאָמְרָה דְּמֻתָּר, וּמִשְׁמַע כְּמִנְהָג יִשְׂרָאֵל שֶׁעוֹשִׂין מִשְׁתֶּה, וּשְׁמַע מִינַּהּ דִּכְיוָן דִּתְחִלַּת הַנִּשּׂוּאִין לֹא מִיקְרֵי שִׂמְחָה, גַּם עַל יְדֵי הַסְּעוּדָה לֹא הֲוֵי שִׂמְחָה: **(י)** דְּאַף בְּנִשּׂוּאֵי אִשָּׁה חֲדָשָׁה דַּעַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ דְּאִם עָשָׂה בְּעֶרֶב הָרֶגֶל מֻתָּר לַעֲשׂוֹת סְעוּדָה בָּרֶגֶל, מִשּׁוּם דְּעִקַּר שִׂמְחָה הוּא רַק בְּיוֹם הַנִּשּׂוּאִין, וּפְשׁוּט דִּכְמַחְזִיר גְּרוּשָׁתוֹ אֵין לְהַחְמִיר, כֵּן נִרְאֶה לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי: **(יא)** פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ג): **ג (יב)** וְכֵן דַּעַת הַמּוֹר וּקְצִיעָה: **(יג)** כֵּן מוּכָח מִמַּשָּׂה אַפְרַיִם (סי' תרכה ס"ד): **(יד)** כֵּן מוּכָח בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ובערב) שֶׁהוּא מִקּוֹר דִּין זֶה, עַיֵּן שָׁם שֶׁהוֹכִיחַ כֵּן מִתְּשׁוּבוֹת הָרִיב"שׁ (סי' רס), וּמַה שֶּׁכָּתַב בְּט"ז (סק"ג) בְּשֵׁם הָרִיב"שׁ הֶפֶךְ זֶה, תָּמְהוּ עָלָיו כַּמָּה אַחֲרוֹנִים, וְיֵשׁ שֶׁכָּתְבוּ שֶׁטָּעוּת סוֹפֵר הוּא וְצָרִיךְ לוֹמַר הָרַשְׁבָּ"א, וְגַם זֶה אֵינוֹ נָכוֹן, דַּהֲלֹא בְּבֵית יוֹסֵף (שם) הֵבִיא בְּשֵׁם

Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הַבַּן: ה * [ח]עוֹשֶׂה אִשֶּׁה * כָּל תַּכְשִׁיטֶיהָ בַּמּוֹעֵד, [ט]כּוֹחֶלֶת, וּפוֹקֶסֶת (פרוש, יב) מְחַלֶּקֶת שְׂעָרָהּ לְכָאן וּלְכָאן. רש"י (ט: ד"ס פוקסת)), וּמַעֲבֶרֶת סָרָק עַל פָּנֶיהָ, וְטוֹפֶלֶת עַצְמָהּ (יג) בְּסִיד, וְכַיּוֹצֵא בּוֹ, (יד) * וְהוּא שֶׁתּוּכַל לְסַלְּקוֹ (טו) בַּמּוֹעֵד. (טז) [כ]וּמַעֲבֶרֶת שֵׂעָר מִבֵּית הַשָּׁחִי וּמִבֵּית הָעֲרָוָה בֵּין בְּיָד בֵּין בִּכְלִי, (יז) וּמַעֲבֶרֶת (ו) סַכִּין עַל פַּדַּחְתָּהּ:

ח משנה שם. ט ברייתא שם ט', (ע"כ). י הרמב"ם בפרק ז' (ה"כ) דסבירא ליה דתנא קמא לא פליג אברבי יהודה. כ שם ורשם בברייתא.

## תקמז דִּין מִי שֶׁמֵּת לוֹ מֵת בְּחֹל הַמּוֹעֵד. וּבוֹ י"ב סְעִיפִים:

א [א]חֹל הַמּוֹעֵד אָסוּר בְּהֶסְפֵּד וְתַעֲנִית. לְפִיכָךְ אֵין מַנִּיחִין אֶת הַמִּטָּה בָּרְחוֹב, שֶׁלֹּא לְהַרְגִּיל אֶת הֶהָסְפֵּד, (א) [ב]וּמִטַּעַם זֶה אֵין מוֹלִיכִין אֶת הַמֵּת לְבֵית הַקְּבָרוֹת עַד שֶׁיִּהְיֶה הַקֶּבֶר מְתֻקָּן: ב [ג]נָשִׁים מְעַנּוֹת, דְּהַיְנוּ שֶׁכֻּלָּם עוֹנוֹת כְּאַחַת, אֲבָל לֹא מְקוֹנְנוֹת, דְּהַיְנוּ שֶׁאַחַת מְדַבֶּרֶת וְכֻלָּן עוֹנוֹת אַחֲרֶיהָ, וְלֹא מְטַפְּחוֹת, דְּהַיְנוּ לְהַכּוֹת כַּף עַל כַּף. נִקְבַּר הַמֵּת, אַף לֹא מְעַנּוֹת: ג [*] [ד]כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹם לְפָנֵי הַמּוֹעֵד (ב) אָסוּר לְהַסְפִּיד (ג) * עַל הַמֵּת שֶׁמֵּת לוֹ לְפָנֵי שְׁלֹשִׁים יוֹם (ד) קוֹדֶם הַמּוֹעֵד. [ה]וַאֲפִלּוּ אִם יֵשׁ לוֹ הֶסְפֵּד בְּלֹא זֶה, כְּגוֹן שֶׁמֵּת לוֹ מֵת בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים (ה) * שֶׁמֻּתָּר לְסָפְדוֹ אֲפִלּוּ מֵת עֶרֶב הָרֶגֶל, (ו) אָסוּר לְהַסְפִּיד עִמּוֹ עַל הַמֵּת שֶׁמֵּת לְפָנֵי שְׁלֹשִׁים יוֹם קוֹדֶם הַמּוֹעֵד: ד [ו]מִי שֶׁבָּאָה לוֹ (ו) שְׁמוּעָה בְּתוֹךְ שְׁלֹשִׁים

א משנה מועד קטן כ"ז (ע"א). ב נמוקי יוסף (יז. במשנה). ג משנה שם (כ"ט) [כ"ח (ע"כ)]. ד משנה שם ח' (ע"א) ואפילו בחנם כשמואל שם, טור בשם הרא"ד והרא"ש (פ"א סי' י) והרמב"ם בפרק (ד') [ר'] (הכ"ד). ה כפרוש הראב"ד (הוד בטור).

### בַּאֵר הֵיטֵב

בְּחוֹל הַמּוֹעֵד, אֲבָל בְּיוֹם טוֹב אָסוּר, כָּךְ כָּתַב בְּאַלְיָהוּ זוּטָא (סק"ד): כְּלוֹמַר, שֶׁמַּעֲבֶרֶת הַשֵּׂעָר בְּסַכִּין:

ד (ו) שְׁמוּעָה. דְּהַיְנוּ לַיֵּהּ כְּאִלּוּ מֵת תּוֹךְ שְׁלֹשִׁים יוֹם:

### שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ג [בשו"ע] כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹם לִפְנֵי הַמּוֹעֵד כו'. עַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בְּתְשׁוּבָה שֶׁהִדְפַּסְתִּי בְּסוֹף קוּנְטְרֵס מִסְפָּד רַב וְגַם בְּסִפְרֵי שו"ת בֵּית אֶפְרַיִם סוֹף יוֹרֶה דֵּעָה (סי' עז) שֵׁישׁ מָקוֹם לְחַלֵּק בֵּין בְּחִנָּם לְבֵין בְּשָׂכָר, וְשָׁם תְּמַהְתִּי עַל הַחִלּוּק הַמְבֹאָר בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ בֵּין מֵת לִפְנֵי שְׁלֹשִׁים שֶׁאֵין זֶה כְּנֶגֶד הָרַמְבַּ"ן בְּתוֹרַת הָאָדָם (ענין ההספד). וְעַתָּה רָאִיתִי בְּשִׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק ב' סימן כ"ה כָּתַב דְּדָוְקָא עַל מִתּוֹ דְּמֻרְיָר לִבֵּהּ טוֹבָא כו', אֲבָל אִם אֵינוֹ מִתּוֹ אֶלָּא שֶׁמַּפְסִידוֹ בְּשָׂכִיר כְּבוֹד תּוֹרָתוֹ, אֵינוֹ מִתְעוֹרֵר הֶהֶסְפֵּד בְּלִבּוֹ כָּל כָּךְ וְלֹא חֲיִשִׁינַן. וְעוֹד יֵשׁ לוֹמַר דִּכְבוֹד הַתּוֹרָה דּוֹחֶה כְּבוֹד הָרַגֶל כו', עַיֵּן שָׁם. וְהַדְּבָרִים צְרִיכִים עִיּוּן, וְקָשֶׁה לַעֲשׂוֹת מַעֲשֶׂה בְּזֶה אִם לֹא בְּמָקוֹם שֶׁנִּרְאֶה שֶׁיֵּשׁ צֹרֶךְ שָׁעָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בְּתְשׁוּבָה שָׁם:

### מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בִּלְבַד [אֲחֵרוֹנִים]: ה (יב) מְחַלֶּקֶת שְׂעָרָהּ. וְיֵשׁ שֶׁפֵּרְשׁוּ שֶׁעוֹשָׂה כְּמִין עֲבוֹתוֹת. וְהַתּוֹסָפוֹת (ט: ד"ה פוקסת) פֵּרְשׁוּ, שֶׁנּוֹתֶנֶת חוּט שֶׁל בָּצֵק עַל פָּנֶיהָ כְּדֵי לְהַאְדִּים הַבָּשָׂר: (יג) בְּסִיד. לְהַשִּׁיר הַשֵּׂעָר וּלְעַדֵּן הַבָּשָׂר: (יד) וְהוּא וְכוּ'. אַסִּיד קָאֵי: (טו) בַּמּוֹעֵד. הַטַּעַם, שֶׁכָּל שֶׁהִיא טוֹפֶלֶת בְּסִיד מְצֻרָּה הִיא, שֶׁנִּוּוּל הוּא לָהּ, אֶלָּא כֵּיוָן שֶׁשִּׂמְחָה הוּא לָהּ כְּשֶׁתִּסְלֹק הַסִּיד, עַל כֵּן מֻתָּר מִפְּנֵי שִׂמְחַת יוֹם טוֹב שֶׁתִּהְיֶה אַחַר כָּךְ: (טז) וּמַעֲבֶרֶת שֵׂעָר מִבֵּית הַשָּׁחִי וְכוּ'. אֲבָל מֵרֹאשָׁהּ אָסוּר גְּלוּחַ וְתִסְפֹּרֶת בְּחֹל הַמּוֹעֵד בְּאִשָּׁה כְּמוֹ בְּאִישׁ [הַגְּרָ"א וּפְרִי מְגַדִּים (א"א סק"ט)]: (יז) וּמַעֲבֶרֶת סַכִּין. כְּלוֹמַר, שֶׁמַּעֲבֶרֶת הַשֵּׂעָר בְּסַכִּין:

א (א) וּמִטַּעַם זֶה אֵין מוֹלִיכִין וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִשְׁתַּהֶא הַמֵּת בְּרְחוֹב וְיָבוֹאוּ לְהַסְפִּידוֹ: ג (ב) אָסוּר לְהַסְפִּיד וְכוּ'. הַמֵּת מִשְׁתַּכֵּחַ מִן הַלֵּב (ג) עַד אַחַר שְׁלֹשִׁים יוֹם, וְאִי יַסְפִּידוּ פָּחוֹת מִשְּׁלֹשִׁים יוֹם לִפְנֵי הָרֶגֶל יָבֹא עַל יְדֵי זֶה לִבְכּוֹת וּלְהִצְטַעֵר בָּרֶגֶל דַּעֲדַיִן לֹא שָׁכְחוּ. וַאֲפִלּוּ אִם הַמַּסְפִּיד אֵינוֹ נוֹטֵל שָׂכָר עֲבוּר זֶה (ג) רַק בְּחִנָּם לְשֵׁם מִצְוָה, גַּם כֵּן אָסוּר. (ג) וְאֵין נָפְקָא מִנַּהּ בֵּין אִם הַמַּסְפִּיד הוּא אָדָם אַחֵר אוֹ אֶחָד מִן הָאֲנָשִׁים שֶׁמֵּטֶל עָלָיו אֲבֵלוּתָיו: (ג) עַל הַמֵּת שֶׁמֵּת לוֹ לִפְנֵי שְׁלֹשִׁים וְכוּ'. וַאֲפִלּוּ (ד) עַל תַּלְמִיד חָכָם שֶׁמֵּת. וּבִתְשׁוּבַת עוֹלַת שְׁמוּאֵל (סי' עז) מַתִּיר לַעֲשׂוֹת הֶסְפֵּד עַל אָדָם גָּדוֹל אֲפִלּוּ עַל שְׁמוּעָה רְחוֹקָה אִם לֹא הָיְתָה שָׁעַת הַכֶּשֶׁר מְקֻדָּם, וְכֵן מְצַדֵּד בְּנַחַל אֶשְׁכּוֹל (סי' מג ס"ק יג) עַיֵּן שָׁם וְעַיֵּן בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (ד"ה כל): (ד) קוֹדֶם הַמּוֹעֵד. וְקוֹדֶם רֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם כִּפּוּר אִי חֲשִׁיב כִּרְגָלִים לְעִנְיָן זֶה צָרִיךְ עִיּוּן [פְּרִי מְגַדִּים (משז"ז סק"א)]. וּבִישׁוּעוֹת יַעֲקֹב (סק"א) מֻכָּךְ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְיוֹם כִּפּוּר. וְעַיֵּן בְּתוֹרַת [הָ]אָדָם (ענין ההספד) בְּמַה שֶּׁמַּבִיא בְּשֵׁם רַב נַטְרוֹנַאי גָּאוֹן שֶׁבְּחֹדֶשׁ אֱלוּל מֻתָּר. (ה) שֶׁמֻּתָּר. מִפְּנֵי שֶׁהוּא לוֹ חֲדָשָׁה וְהַמְּרִירוּת קָבוּעַ לוֹ בְּלִבּוֹ וְאֵינָהּ מִתּוֹסֶפֶת בִּשְׁבִיל הַהֶסְפֵּד, וְזֶה מֻתָּר (ה) אֲפִלּוּ אִם הַמַּסְפִּיד נוֹטֵל שָׂכָר, וַאֲפִלּוּ עַל שֶׁאֵר כָּל אָדָם שֶׁאֵינוֹ תַּלְמִיד חָכָם: (ו) אָסוּר לְהַסְפִּיד עִמּוֹ וְכוּ'.

### שַׁעַר הַצִּיּוּן

ג (ג) גְּמָרָא (ח:): (3) ט"ז (סק"א). וְהַיְינוּ לְדַעַת שְׁמוּאֵל דְּפָסְקוּ כְּמָה רִאשׁוֹנִים כַּוָּנָתִיהּ. וּבְאֶמֶת לְפִי מַה דְּהֵבִיא בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ואפילו) בְּשֵׁם הָרַמְבַּ"ן (תורת האדם ענין ההספד) דְּאָף הוּא מוֹדֶה בְּמִת תּוֹךְ שְׁלֹשִׁים לְרֶגֶל שֶׁמֻּתָּר לְהַסְפִּידוֹ אַף דְּסָבַר דְּטַעַם הַמִּשְׁנָה הוּא כָּרֵב, אֵין רְאָיָה מַהֲשֻׁלְחָן עָרוּךְ דְּפָסַק כְּשְׁמוּאֵל, וְאָף הָא דְּסָעִיף ג' וְסָעִיף ד' נִיחָא לְדַעַת הָרַמְבַּ"ן גַּם כֵּן, עַיֵּן שָׁם טַעֲמוֹ בְּתוֹרַת הָאָדָם. אֲכָן בְּאֶמֶת רֹב רִאשׁוֹנִים פָּסְקוּ כְּשְׁמוּאֵל, הֲלֹא הַמָּה הָרַמְבַּ"ם (פ"ז הכ"ד) וְהָרַאֲבַ"ד וְהַסַּמַ"ג (לאוין עה) וְהָרִאֹ"שׁ (פ"א סי' יג) וְהָרִיטְבַ"א (ח: ד"ה איכא) [וְהַנִּמּוּקֵי יוֹסֵף (ג.) הָעָתִיק גַּם כֵּן דִּבְרֵי הָרַאֲבַ"ד], וּבְאֶשְׁכּוֹל (סי' מג) מַשְׁמַע גַּם כֵּן שֶׁמְּצַדֵּד לְהוֹרוֹת כִּשְׁמוּאֵל. וְהַפּוֹסְקִים כְּרַב הוּא רַק הָרִי"ץ בֶּן גִּיאָת וְהַתּוֹסָפוֹת (שם ד"ה דקא עביד) וְהָרַמְבַּ"ן (שם) וְהָרַשְׁבָּ"א (ח"א סי' קמ): (ג) פְּרִי מְגַדִּים (משז"ז סק"א): (7) מִטַּעַם דְּאֵין בְּזִמְּנֵינוּ דִּין תַּלְמִיד חָכָם, כֵּן מַשְׁמַע מִפְּרִי מְגַדִּים (שם סק"ד). וְטַעַם הַמַּקִּלִּין, דְּנִהֲי דְּאָנוּ תּוֹסְפִין זֶה לְעִנְיַן שֶׁלֹּא לְהַסְפִּיד אַף בְּמוֹעֵד עַצְמוֹ דִּמְדִינָא הוּא מֻתָּר בְּתַלְמִיד חָכָם, עַל כָּל פָּנִים שֶׁלֹּא לְהַחְמִיר אַף קֹדֶם הָרֶגֶל שֶׁמָּא יָבוֹא לְעוֹרֵר צַעַר בְּמוֹעֵד, בְּוַדַּאי אַף בָּזֶה אָנוּ מְחַזִּיקִין לָהֶן לְתַלְמִיד חָכָם: (ה) פְּרִי מְגַדִּים (שם) וּפְשׁוּט:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah